

Dejiny printových médií

Akademický rok: 2025/2026

Semester: zimný

Vyučujúci: prof. PhDr. Juraj Rusnák, CSc., Mgr. Jozef Mergeš, PhD.

Kód predmetu: IISMKm/DPMED/22

Absolvent predmetu dokáže:

- vymedziť hlavné vývojové trendy v technologickom environmente printových médií (hlbková tlač a používanie farby, digitálne technológie, digitálna grafika a fotografia, on-line produkcia),
- analyzovať a interpretovať základné trendy vo vývoji súčasných printových médií doma i v zahraničí (s osobitným zreteľom na vývoj mainstreamových médií),
- určiť a charakterizovať rozdiely vo vývoji mienkotvorných a bulvárnych printových médií v európskom prostredí a v zámorí,
- klasifikovať, popísať a analyzovať vývoj základných popkultúrnych tém a ich spracovanie v printových médiách (lifestyle, populárna hudba, film, voľný čas),
- vyhľadávať, porovnávať, spracovať a vyhodnocovať historické údaje týkajúce sa vývoja printových médií.

Osnova prednášok a seminárov:

1. Printové médiá a formovanie kultúry. Terminologické východiská – populárna a masová kultúra, bulvárna žurnalistika – vznik, vývoj, súčasný stav. Vzostup populárnej senzačnosti. Vývoj foriem, obsahu a funkcií novín a časopisov.
2. Vývoj printových médií ako súčasť vývoja populárnej kultúry. Základné vývojové črty vo svete: premeny v charaktere formálnej a obsahovej stránky printových médií (fotografia a jej status v popkultúrnej zameranej žurnalistike, grafika časopisu ako reflexia trendov moderného úžitkového umenia, témy a ich stvárňovanie).
3. Spoločenské, športové, filmové, herné a hudobné periodiká a ich vývoj.
4. Vývoj printových médií v Čechách a na Slovensku – vznik popkultúrnej zameranej žurnalistiky v prvej ČSR, ideológia 50. rokov a jej reflexia v populárnej kultúre, špecializované periodiká a ich vývoj v Čechách a na Slovensku pred rokom 1989.
5. Printové médiá po roku 1989 na Slovensku. Súčasná spoločenská pozícia tlače.
6. Súčasný trendy v printových médiách – segmentácia profilu, panvizualizácia, globalizácia, emocionalita, nostalgia. Ústup printových médií do online prostredia (text verzus hypertext).
7. Funkcia a postavenie novín a časopisov – pohľad na žánre – historický prierez 17., 18. a 19. storočím (svetová žurnalistika).
8. Vzostup populárnej senzačnosti – nové zmyslové stimuly v spoločnosti. Farbisté senzácie – od bulvárnej tlače k ranému filmu.
9. Filmové časopisy v slovenskom a českom prostredí – vývoj a súčasné tendencie v onlinovom prostredí.
10. Fenomén herných časopisov v slovenskom a českom prostredí a digitálna distribúcia tovaru. Vývoj a súčasné tendencie v onlinovom prostredí.

Predmet je ukončený priebežným hodnotením. Na získanie hodnotenia A musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.

Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a vedomostno-interpretačného testu.

Odporúčaná literatúra:

- BARNOUW, E. a kol., 1989. *International Encyclopedia of Communications. Vol. I. – IV.* New York – Oxford: Oxford University Press.
- BEDNAŘÍK, P., J. JIRÁK a B. KÖPPLOVÁ, 2011. *Dějiny českých médií. Od počátků do současnosti.* Praha: Grada Publishing.
- LIFE. <http://life.time.com/>
- KOPPLOVÁ, B. – KOPPL L.: Dějiny světové žurnalistiky. Brno: Novinář 1989. 336s.
- MISTRÍKOVÁ, Z. a A. ZMEČEK, 2001. *Mediálna ročenka – Slovensko, 1990 – 2000.* Bratislava: mediálny inštitút. <http://www.mi.sk/medialna%20rocenka/index.html>
- PENDERGAST, S. a T. PENDERGAST, (eds.), 2002. *Bowling, Beatniks and Bell-Bottoms. Pop-Culture of 20th-Century America. Vol. 4. 1960s – 1970s.* Detroit – New York – London: Thomson Gale.
- PROKOP, D.: Boj o média: Dějiny nového kritického myšlení o médiích. Praha: Karolinum 2005. 412 s.
- SINGER, B.: Modernita, hyperstimuly a vzestup populární senzačnosti. In: Szczepanik, P. (ed.): *Nová filmová historie.* Praha: Nakladatelství Herrmann & synové 2004, s. 190 – 205.
- STERLING, Ch. H. (ed.), 2009. *Encyclopedia of Journalism.* London – New York: Sage Publications.
- WARREN, L. (ed.), 2006. *Encyclopedia of Twentieth-Century Photography. I. – III.* Vol. London – New York: Routledge.